

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XV. a Idem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

seria distrabi nequeant sine vitio simoniae, tanquam vile aliquid, pro certa vendidit pecunia quantitate, in ipsorum, & eius monasterii praeiudicium non modicum, & gravamen. Postmodum verò tu, unde miramur plurimum, & movemur, non considerans cum quanta severitate Dominus de templo expulerit vendentes pariter & ementes, occasione huiusmodi venditionis a praemisso conventu juratoriam, & fideiussoriam cautionem per violentiam extorsisti, ut venditionem ratam haberet eandem, & contra eam de cetero non venirent, in eos, qui contra venditionem ipsam veniret, seu consilium, vel auxilium super hoc conferrent eisdem, excommunicationis sententiam

temeritate propria promulgando. Quare fuit nobis humiliter supplicatum, ut sicut venditionem sancti Thomae Pistoriensis sic & istam irritare misericorditer dignaremur. Nos ergo fraternitati tuae deferre, quantum cum Deo, & honestate possumus, cupientes, devotioni tuae mandamus, quatenus his, quae per te minus providè facta sunt, in hac parte revocatis provide per te ipsum sepefatum conventum à juramentis, & fideiussores eorum à fideiussionibus, quas ab ipsis propter hoc diceris extorsisse, absolvens penitus, & praefatam excommunicationis sententiam sine qualibet dilatione, ac difficultate relaxans, ipsos occasione huiusmodi de cetero non molestes.

CAPUT XV.

Idem.

EA, quae de avaritia, & cupiditatis radice proveniunt, & in speciem simoniae pravitatis erumpunt, sunt penitus extirpanda: & quae de spinis & tribulis procedunt: falce Apostolici moderaminis sunt refecanda. Audivimus, quod nummos pro christmate ab Ecclesiis extorquetis, quos nunc e cathedraticum, aliquando à paschalem praestationem, interdum Episcopalem consuetudinem appellatis. Quia verò hoc simoniacum esse cognoscitur, mandamus quatenus praetextu alicujus consuetudinis, vel praelationis praescriptos denarios nullatenus exigatis; pro certo scituri, quod si hoc praesumpseritis, periculum ordinis & dignitatis poteritis non immeritò formidare.

NOTÆ.

I. ^a Idem. Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc titulo, cap. 15. Sed tam littera, quam inscriptio restituenda est ex cap. eanoscitur de censibus, ut jam ibi notavi.

b Avaritia. Quae procul debet esse ab Ecclesiae ministris, ut probant eruditè Aneas Robertus lib. 1. rer. judic. cap. 3. Savarus in notis ad Sidon. lib. 1. epist. 8. Mornac. in l. 1. & 3. Cod. de sacros. Eccles. l. Lucius de arrestis, sive placitis Curiae, lib. 1. tit. 3. quam & in sacerdotibus Gentilium reprehendit Tertul. in apolog. cap. 15. in hac verba: Sed enim agri tributo honorabiliores; hominum capita stipendio censa ignobiliora: nam haec sunt nota captivitate. Dii verò, qui magis tributarii, magis sancti, immò qui magis sancti, magis tributarii majestas quaesuaria efficitur, circue cauponas religio mendicantis: exigitis mercedem pro solo templo, pro aditu: sacris non licet Deos nossegratis; venales sunt. Et cap. 44. Non enim sufficimus, & hominibus, & Diis vestris mendicantibus opem ferre.

c Cathedraticum. Alia est pensitatio dicta cathedraticum, quae iuste exigitur à Praelatis Ecclesiae, de qua egi in cap. congruente, de officio ordin.

2. d Paschalem praestationem. Mutantes nomen, ut simularent simoniacam exactionem; ut etiam Athenienses tributum exactionem mitiori voce temperantes, non tributum sed regimen civitatis appellari voluerunt. Alex. ab Alex. lib. 3. c. 5. & de usurario aiebat Sanctus Maximus: Erubescit nomen usurae, sed peccatum usurae non erubescit.

COMMENTARIUM.

3. FERIA quinta majoris Hebdomadae christma conficiendum esse per Episcopos in propriis Ecclesiis, probavi in cap. quando, de consuet. & tunc omnes Parochi debent illud recipere à proprio Episcopo, non ab alieno cap. presbyteri, 95, dist. cap.

presbyteri, de consecrat. dist. 4. Concil. Vornat. can. 60. Concil. Francicum, idest in Francia celebratum sub Carolo Magno Principe, & Bonifacio I. Archiepiscopo Moguntino, & martyre, Legato Zachariae Papae: in cena, ait. Domini semper novum christma Presbyter ab Episcopo querat, ut Episcopus vestris assistat castitatis, & vitae, & fidei, & doctrinae illius. Idem omnino Concilium Suesionense apud quintum Medardum, sub Duce Francorum Pepino, & Childerico Rege, ejusdem est sententiae, & Concil. Aquisgran. 2. cap. 8. Capitulum 2. Statuimus, ut semel in anno, id est in quinta feria, quae est in cena Domini, unctio olei sancti, in quos salvas infirmorum creditur, per omnes civitates ab Episcopis non negligatur, sicut nunc usque neglecta est: sed omni devotione juxta traditionem Apostolicam, ac statuta Decretalium, in quibus de eadem praecipitur peragatur; & illud reverenter deferri ad proprias parochias. Concil. Valense 1. can. 3. ibi: Christma in medio Quadragesima presbyteri debent petere, & reverenter cum christmario, & linteo, sicut reliquia Sanctorum, deportari debet. Altilliodor. can. 6. Arelat. 4. sub Leone, can. 18. Illustrat Vicecomes lib. 2. de ritib. Confirm. cap. 25. nec ab alio contingi potest, quam à sacerdote. Concil. Arelat. 4. dicto can. 18. ubi ratio assignatur his verbis: Genus enim sacramenti est, quod non ab aliis, nisi à sacerdotibus, contingi debet: quod si fecerint, honore priventur. Cum ergo presbyteri ipsi acciperent christma ab Episcopis, ut venire cepit, ut à singulis sacerdotibus, qui christmatis accipiendi causa ad Ecclesiam Cathedralis accedebant, tremisses exigentur, seu aliqua quantitas pecuniae pro expensis factis in oleo, & balsamo. Quam consuetudinem viguisse in Hispania, constat ex Concilio Brachar 2. can. 16. ibi: Placuit, ut modicum balsami, quod benedictum pro baptismi sacramento per Ecclesias datur, quia à singulis tremisses pro ipso exigi solent, nihil ulterius exigatur, ne forte, quod pro salute animarum per invocationem sancti Spiritus conficitur.

cratur, sicut Simon Magus donum Dei pecuniâ voluit emere, ita nos venundare damnabiliter videmur. In Gallicana Ecclesia eandem corruptelam irrepisse constat ex privilegio Landerici concessio presbyteris consistentibus intra territorium monasterii sancti Dionysii Paris. ubi ita legitur: *Si necessitas eis fuerit, ex nostro, & successorum nostrorum Episcopatu sine pretio chrisma, & oleum suscipiant.* Et lib. 1. veter formul. ita habetur: *Chrisma annis singulis, si voluerint postulare, pro reverentia loci sine pretio concedat.* in alio Privilegio relato à Bignonio in notis ad ipsum caput 1. ita cavetur: *Ambianensis Ecclesia Episcopus in Dei nomine benedicat, & chrisma sacrum conficiat sine pretio, & annis singulis pro reverentia Sanctorum sine ullo pretio muneris causâ concedat.* Frustra autem hoc tot privilegii concederetur, nisi mos fuisset persolvere aliquod pretium pro chrismate, ut considerat Lemaitre lib. 2. de iurib. Episc. cap. 5. Unde variis canonicis Ecclesie PP. hanc corruptelam damnarunt, & aliquid recipi pro chrismate quolibet pretextu vetuerunt Concil. Barcinon. sub Recharredo can. 2. ibi: *Ut cum chrisma presbyteris diocesanis pro neophitis confirmandis datur, nihil pro liquoris pretio accipiatur.* Cabilon. sub Carolo can. 16. *Quidam fratres dixerunt, consuetudinis antiqua esse in eorum Ecclesiis, ut pro balsamo emendo ad chrisma faciendum, sive pro luminaribus, Ecclesia concinnandis binos, vel quaternos denarios presbyteri darent. Unde omnes statimus, sicut pro dedicandis basilicis, & dandis ordinibus nihil accipiendum est, ita etiam pro balsamo sive luminaribus emendis, nihil presbyteri chrisma accepturi dent.* Meldense can. 45. *Nemo Episcoporum, vel quilibet minister ecclesiasticus propter sacrum chrisma aliquid muneris accipiat, nec denarios, vel qualibet munuscula, quae per ministros Episcoporum inordinabiliter exigantur.* Aquisgran. 2. sub Ludovico, p. 1. c. 5. Emeritense can. 9. *Quisquis ab Episcopo sanctum in potestate presbyteris ad distribuendum tempore opportuno acceperit chrisma, nihil ab eis beneficii causâ tollere, aut petere presumat.* Oxoniense, can. 21. *Firmiter inhibemus, ne pro aliqua pecunia denegetur sepultura, vel baptismus, vel aliquod ecclesiasticum sacramentum, & c. absurdum esse judi-*

cantes, quod de cetero pro chrismate, vel oleo aliquid exigatur, cum toties hoc prohibitum esse reperiat. Synodus Romana in cap. final. 1. q. 3. cap. non satis, cap. in tantum, cap. ad nostram, de simonia. Illustrant Vicecomes de ritibus baptismi lib. 5. cap. 5. Bignonius in notis ad dist. cap. 1. veterum formul. Herrera in orig. divini officii, lib. 1. cap. 2. Suarez tom. 1. de relig. lib. 4. cap. 4. Bosquetus in notis ad Innoc. lib. 2. epist. 45. Sed in hac pretii acceptione quaerit Gibalinus de simon. 9. 12. consecr. 1. an simonia committatur. Et resolvit, propriè simoniam non dari, nec ut talem in praesenti improbari, sed tantum ad tollendam avaritiam, & simoniae suspicionem id prohibuisse Alexandrum: & ita concludit, chrisma esse materiam tantum simoniae ecclesiasticae. Sed cum PP. dicti Concilii Brachar. expressè talem exactiorem pretii, ut simoniam damnent; quia lato modo in chrismate contineri sacramentum dixerunt PP. Concil. Arelat. 4. can. 18. non audeam negare, simoniam propriè in praesenti dari, cum vendatur res consecrata ad conferendam Spiritus sancti gratiam principaliter, ut docuerunt PP. dicti Concilii Brachar. 2. Nec obstant si dicas, vala consecrata ad divina ministeria posse vendi absque labe simoniae, ut notavi supra in cap. indicatum; & probat Aravio in 99. moralibus, diff. 14. part. 2. art. 3. ergo similiter & chrisma, cum tantum contineat consecrationem ab Episcopo factam. Nam respondeo chrisma annexum esse spiritualibus in primo gradu; nam cum consecratio etiam resinanitas quodam modo officiat virtute supernaturali, ut docent D. Thomas 3. p. 2. q. 83, art. 3. ad 3. & 4. Turricremata in c. Ecclesiis de consecr. dist. 1. num. 2. Sotus in 4. dist. 13. quest. 2. art. 3. rectè fit, ut temporale illud balsamum, & oleum admixtum consecrationi, eo ipso censeatur annexum per confusionem, ac proinde nullo modo absque simonia vendi possit; in vasibus verò consecratis non est admixta consecratio ipsi argento, seu auro, sed tantum formae vasorum: & inde est, quod sublara forma evanescit consecratio. Sylvester in summa, verbo Calix. Quocirca sicut argentum, & aurum est separabile à consecratione, ita eius venditio nullam inducit simoniam.

CAPUT XVI.

Alex. III. a Breare Ricardo.

EX diligenti tua relatione nobis innotuit, quod G. Cant. Archidiaconus te multis promissionibus illexit, & quorundam Magistrorum virorum commotione, ac sollicitudine induxit, ut ei^b hominum faceres, & fidelitatem praestares, ita quidem, quod ipse tibi beneficium ecclesiasticum annis singulis exhibere deberet. Unde quoniam huiusmodi obligatio illicita satis, & contra salutis tuae, nec non & suae profectum existit, sicut tua discretio nequaquam ignorat, à nobis super hoc absolvi instantius, & suppliciter postulasti, adjiciens, quod ab eo deinceps nihil omnino beneficio constituto acciperes. Quocirca nos tuam in hac parte petitionem honestam, & favorabilem attendentes, te praefati^c Archiepiscopi hominio, & fidelitate, praesertim cum hæc taliter praestita, ^d divinis, & ^e humanis legibus contraire noscantur, ex beati Petri, & nostra etiam auctoritate absolvimus, ita quod ab aliquo Episcopo, sive sacerdote discretio penitentiam inde condignam recipias, & Deo secundum ejus consilium studeas reconciliari. Verum ne aliqua propter hæc notâ, vel ^f infamiâ possis respergi, absolutionis nostrae litteras tibi duximus indulgendas, quibus contra latrantium morsus tutus, & praemunitus existas, & quas in testimonium indulgentiae nostrae valeas demonstrare.

NOTÆ